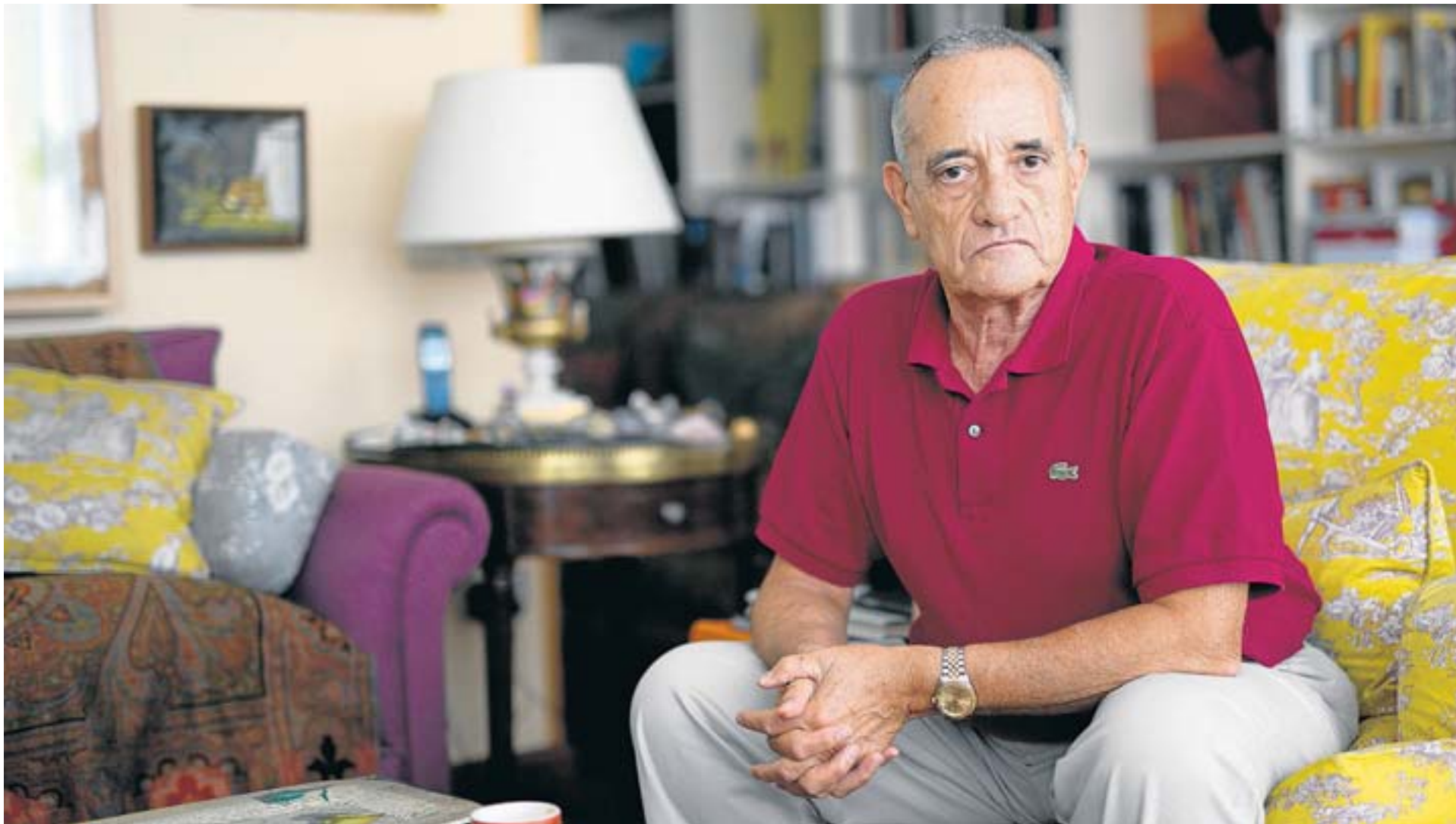

RETRATS DEL NATURAL
JORGE DE COMINGES TRIAS
ESCRITOR I CRÍTIC DE CINEMA

(119)

PERE TORDERA

Cominges i la vida serena

TONI VALL
BARCELONA

Un piano de cua, imponent i majestuós, presideix la sala d'estar. No el toca ell, ho feia la seva esposa, la periodista Margarita Rivièr. M'agradaria conèixer la serena nova vida del Jorge, un any i mig després de quedar-se viudo. No només això, esclar, sempre li he sentit explicar que la seva trajectòria ha sigut un encadenament de casualitats, i quan les casualitats tenen a veure amb el cinema i els llibres segur que són menys casuals, més de veritat. Són aquestes les seves dues passions, a les quals sempre ha dedicat atenció preferent i devoció sense defallir. Va ser meritori i *script* abans de ser crític, va habitar a la foscor dels cinemes per forjar subconscient perdurable amb l'abast del Hollywood clàssic. Va escriure perquè abans havia llegit, perquè aprofitava hores mortes a l'empresa de distribució de cine on treballava per devorar les obres completes de Balzac. Va habitar molts anys a la família de *Fotogramas* i va pilotar la nau del *Qué Leer*. El cine i els llibres, no falla. Fa molts anys que ens coneixem i que xerrem a peu dret, en una estrena o en una vetllada literària. He llegit al-

gun dels seus llibres. Li agrada escriure novel·les sobre l'alta societat, la burgesia acomodada, la gent d'upa que es mira el món amb ulleres de veure-hi de lluny. Les seves memòries cinematogràfiques són per sucari-hi pa, voldria rellegir-les però no les trobo per enlloc, o sigui que el millor és anar a parlar amb ell una estona.

Casa seva és plena de quadres i de llibres, de colors llampants, d'un barroc disciplinat i tranquil que desprèn coneixement i descriu aquella etapa de la vida en què quasi tot ja està fet i un es pot aturar a contemplar-ho, a reflexionar, a fer el que li ve de gust. Parlem sobre l'absència, sobre la persona que sempre l'ha acompanyat, amb qui podia dialogar i sentir-se confortat. "Ara comença el dol, que és el més fotut, fins ara tot ha sigut soroll", m'explica. Té sort, dues amigues viudes -Rosa Montero i Cristina Fernández Cubas- li han explicat de què tracta aquesta pel·lícula de silencis i mirades. La solitud, però, no el capfica perquè el vitalisme l'acompanya. Vol gaudir de la jubilació, de la companyia dels seus dos fills i de les nétes com aquell qui diu acabades d'arribar. Va molt al cine perquè és el que sempre ha fet, mira DVDs i llibres d'art i de moda, llegeix i escriu. Ocupa el temps amb la tenacitat de qui té tot el temps del món.

Tot cinèfil guarda la pàtria de la infància com un tresor. A ell li pro-

Cinèfil
Té apuntades i puntuades totes les pel·lícules que ha vist a la seva vida

Vidu
La solitud no el capfica perquè el vitalisme l'acompanya a la jubilació

hibien anar al cine i no va ser fins als catorze anys que va descobrir el paradís. I llavors ho va saber de seguida, volia ser director de cinema, cap altra pulsio creativa reclamava espai amb més vehemència. Va estudiar dret per allò de tenir una professió de profit però de seguida va comprendre que no volia ser advocat ni treballar en cap despatx. Fa una ganyota mentre pronuncia "despatx". El viatge de fi de carrera a Grècia -l'endemà de marxar hi va haver el cop d'estat dels coronels- va suposar una epifania: el cine havia de ser la seva vida. Va voler estudiar-ne però no va obtenir plaça i es va fer meritori de producció en pel·lícules. Va treballar amb Antoni Ribas, Iquino i els Hermanos Calatrava (!), en *westerns* i pel·lícules del *destape*, aventures clàssiques, cinema d'autor i divertits despropòsits. Va aprendre l'ofici i l'ofici el va colonitzar, tot alhora. I també es va casar, el 1971, i la vida anava creixent i multiplicant-se. Combinava els rodatges amb la crítica de cine a *El Noticiero Universal* -on va entrar perquè l'anterior crític s'havia jubilat- i a *Destino*.

El 1981 comença l'aventura de *Fotogramas*, revista eterna, lluitadora i precursora, relatora de modes, d'arts que neixen i que moren, notària irreductible de la modernitat. El Jorge troba allà un espai d'expressió en harmonia amb la perso-

nalitat que li corre per les venes i per l'ànima. També farà durant uns anys la crítica de cine a *El Periódico* perquè el gran José Luis Guerner fitxa per *La Vanguardia*. Tot un trajecte encadenat amb naturalitat, fent cas de l'instint i d'aquelles casualitats que habiten al cel·luloide i a les pàgines de tots els llibres del món. Es deixa portar també per l'aventura d'escriure novel·les i la de dirigir una revista de llibres, atreviment quixotes, maratí interminable de lletres.

Atrevir-se amb la pintura

Té apuntades i puntuades totes les pel·lícules que ha vist i recorda que l'alegria més gran de la seva vida va ser el dia que de molt petit va descobrir que podia ajuntar lletres i que això significava llegir. El juny va ser a París per veure museus i ara hi vol tornar perquè hi ha una exposició que li interessa moltíssim. Medita atrevir-se amb la pintura perquè se'n surt prou bé. Ha acabat fa poc una novel·la però li sembla que se la tornarà a llegir perquè falta enllestir-la bé.

Les seves nétes es diuen Greta i Rita però ell les anomena Garbo i Hayworth, només faltaria! Ens acomiadem perquè ha d'anar a veure el nou *Ben-Hur*, li dic que és molt dolenta i em diu: "Sí, segurament, però és que m'agraden tant els pèplums dolents!"